

عنوان مقاله:

شناسایی و اولویت بندی پیشران های اثرگذار بر تاب آوری شالیکاران استان گیلان

محل انتشار:

فصلنامه تحقیقات غلات، دوره 13، شماره 4 (سال: 1402)

تعداد صفحات اصل مقاله: 0

نویسندگان:

محمد کریم معتمد - دانشیار، گروه اقتصاد کشاورزی، دانشکده علوم کشاورزی، دانشگاه گیلان، رشت، ایران

محمد کاوسی کلاشمی - گروه اقتصاد کشاورزی، دانشکده علوم کشاورزی، دانشگاه گیلان، رشت، ایران

پریسا خلیق خیابی - دانش آموخته دکتری، دانشگاه آزاد اسلامی، واحد علوم و تحقیقات، تهران، ایران

فاطمه قربانی پیرعلیدهی - استادیار، گروه ترویج و آموزش کشاورزی، دانشکده علوم کشاورزی و منابع طبیعی ساری، ساری، ایران

فاطمه عسکری بزیه - محقق، مرکز تحقیقات و آموزش کشاورزی و منابع طبیعی گیلان، سازمان تحقیقات، آموزش و ترویج کشاورزی، رشت، ایران

فاطمه هودنه دافچاهی - دانش آموخته کارشناسی ارشد، گروه اقتصاد کشاورزی، دانشکده علوم کشاورزی، دانشگاه گیلان، رشت، ایران

خلاصه مقاله:

مقدمه: مفهوم تاب آوری بر توانایی بقا و رشد در شرایط متغیر متمرکز است. تولید برنج در استان گیلان با مخاطره های زیادی در سامانه تولید، بازارهای محصول و نهاده مواجه است. طی سال های اخیر، کاهش رواناب ورودی از حوزه آبریز سفیدرود بزرگ و کم آبی، پایداری تولید برنج در این استان را تهدید می کند. در این شرایط توجه به تاب آوری شالیکاران و برنامه ریزی مناسب برای شناسایی و اولویت بندی پیشران های اثرگذار بر آن ضروری است. ابعاد مختلف تاب آوری شامل اقتصادی، اجتماعی، فنی و فیزیکی در این پژوهش مورد توجه قرار گرفت. به تفکیک این چهار بعد، پیشران های مختلف شناسایی و با استفاده از نظر خبرگان نمونه اولویت بندی شد. مواد و روش ها: درخت تصمیم پژوهش با هدف اولویت بندی پیشران های موثر بر تاب آوری شالیکاران پس از جمع بندی یافته های موجود در پژوهش های قبلی و نظر خبرگان نمونه در قالب چهار معیار و ۱۹ زیرمعیار طراحی شد. ابزار پژوهش پرسش نامه مقایسه زوجی است که مشتمل بر پنج گروه مقایسه و ۴۶ مقایسه زوجی می باشد و توسط ۱۰ نفر از خبرگان حوزه تاب آوری کشاورزی در دانشگاه گیلان، مرکز تحقیقات کشاورزی و منابع طبیعی استان گیلان و موسسه تحقیقات برنج کشور تکمیل شد. به منظور تجزیه و تحلیل داده های مرتبط با مقایسه های زوجی فرایند سلسله مراتبی خاکستری به کار رفت. الگوریتم این فرایند در هشت مرحله اجرا با استفاده از نرم افزار MATLAB پیاده سازی شد. یافته های حاصل از این فرایند براساس مقدار شاخص ناسازگاری کم تر از ۱۰ درصد اعتبارسنجی شد. یافته های تحقیق: در بین معیارهای درخت تصمیم، معیار اقتصادی با وزن نسبی ۶۰.۳۰ درصد به عنوان مهمترین پیشران تاب آوری شالیکاران شناسایی شد. معیار فنی با وزن نسبی ۲۰.۷۱ درصد، معیار اجتماعی با وزن نسبی ۱۲.۴۴ درصد و معیار فیزیکی با وزن نسبی ۶.۵۵ درصد به ترتیب در جایگاه دوم تا چهارم قرار دارند. زیرمعیارهای اقتصادی شامل دارایی های خانوار شالیکار، درآمد و دارایی های شالیزار به ترتیب اولویت های اول تا سوم اهمیت را به خود اختصاص داده اند. وزن های نهایی مرتبط با سه زیرمعیار یادشده به ترتیب ۱۹.۴۳، ۱۷.۱۹ و ۱۲.۱۵ درصد می باشد که بیانگر اولویت بالای پیشران های اقتصادی در تاب آوری شالیکاران است. نتایج مربوط به رهیافت فاصله انحراف معیار از میانگین نشان داد که در مجموع سه زیرمعیار اقتصادی فوق دارای شدت اثرگذاری بسیار زیاد بر تاب آوری می باشد. همچنین، زیرمعیارهای اقتصادی امور مالی و بودجه و یارانه ها به همراه زیرمعیار فنی دسترسی به نهاده ها به عنوان پیشران های دارای شدت اثرگذار زیاد معرفی شدند. نتیجه گیری: یافته های پژوهش بر اهمیت بالای معیار و زیرمعیارهای اقتصادی بر تاب آوری شالیکاران استان گیلان دلالت دارند. از این رو، توجه به این پیشران ها و برنامه ریزی مناسب جهت بهبود آنها باید در دستور کار مدیران استانی قرار گیرد. اتخاذ راهبرد متنوع سازی منابع درآمدی کشاورزان با استفاده از توسعه گردشگری و صنایع دستی روستایی و تمرکز بر ایجاد ناحیه های کارگاهی - خدماتی در مناطق روستایی در این خصوص راهگشا خواهد ...

کلمات کلیدی:

فرایند سلسله مراتبی خاکستری، مقایسه زوجی، نرخ ناسازگاری، خبرگان، تاب آوری

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1980820>

